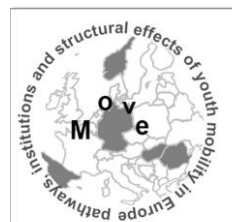

MŰHELY

Dabasi-Halász Zsuzsanna

Egy európai kutatás kezdetén: a MOVE projekt rövid bemutatása

A Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kara Világ- és Regionális Gazdaságtan Intézete Munka- és Társadalomgazdaságtan Intézeti Tanszéke egy konzorcium tagjaként 2015-17 között részt vesz egy HORIZON2020 által támogatott kutatási projektben. A projekt a H2020-YOUNG-SOCIETY-2014_RTD: THE YOUNG GENERATION IN AN INNOVATIVE, INCLUSIVE AND SUSTAINABLE EUROPE című felhívásra készült. A kutatás legfontosabb előzményeit, céljait, elképzeléseit az alábbiak szerint mutatjuk be.

A projekt indokoltsága

Az EUROPA 2020 stratégiában különös figyelmet kapott a fiatal generáció mobilitása, migrációja, munkavállalása és képzése, mint az intelligens fenntartható gazdasági növekedés egyik fontos alappillére. Ez a társadalmi réteg vállalja leginkább a migráció kockázatát, hozzájárulva a társadalmi, gazdasági szférán belül az innovatív megoldások terjedéséhez. A jelenleg 16-29 évesek generációját „elveszett” jelzővel illetik, mivel a XXI század eleji gazdasági folyamatok következményeként kirekesztődtek a termelésből. Egyrészt egyes európai országokban - melyek kvázi a gazdasági csőd szélére sodródtak - a fiatalok munkanélkülisége katasztrofális méreteket öltött. Másrészt vannak olyan országok, melyek munkaerőhiánnyal küzdenek, különös képen egyes speciális képesítést igénylő szakmákban. Annak ellenére, hogy az EU állampolgárai számára a belső migrációs határok nélküli Európában viszonylag egyszerű más tagállamban dolgozni, munkát vállalni, a mobilitás csekély arányú. Az európai kontinensen belül mobilitás, migráció 2,5 százalék, míg az EU-ba irányuló azaz úgynevezett harmadik országból érkezők lakossághoz viszonyított aránya 4,1%. A más kontinensről beáramló munkaerő és a belső vándorlás célországai elsősorban az un. „régí” tagországok, azaz az EU15.

Az EUBarométer 2005-ös adatai arra is rávilágítanak, hogy a földrajzi mobilitás intenzitása és irányai Európában regionálisan eltérőek. Erősebb intenzitású a bevándorlás az északi országokba, alacsony a keleti, illetve déli államokba. Az utóbbiak még mindig kibocsátó országok. A munkaerő szabad áramlásának, illetve a mobilitás szabadságának eredményei és hatásai egyaránt intenzív vitákat váltottak ki az egyes tagállamokban. A pozitív hatások mellett (hatékonyabb munkaerőpiac, jobban képzett munkavállalók, kulturális többszínűség) felmerülnek a negatívumok is. A „régí” tagállamokban a 2004-es EU bővítés időszakában a várható bevándorlási hullámtól való félelem terjedt el. Az idő bebizonyította, hogy ez többnyire megalapozatlan volt. Komoly probléma a kibocsátó országokban vagy régiókban a vándorlás hátrányainak kummulálódása, a magasan képzett szakemberek, a szülőképes korú nők, fiatal munkavállalók elvándorlása. Aktuális kérdés a gazdasági válság hatására, a régi ipari térségekben a fiatalabb generációk emigrációjában a miértek és a következmények gazdasági, társadalmi következményeinek megértése.

A projekt célkitűzése és kutatási terve

A MOVE projekt általános törekvése, hogy kutatási eredményeivel hozzájáruljon a fiatalok mobilitásának javításához, csökkentse a vándorlás negatív hatásait. A mobilitás jó gyakorlatainak meghatározásával erősítve a fenntartható fejlődést és a jólétet.

4. ábra: A MOVE kutatási tervének felépítése

A projekt fő kutatási kérdése az, hogy hogyan lehet a fiatalok mobilitása 'jó' mind a társadalmi-gazdasági fejlődés terén illetve a fiatalok egyéni fejlődésében. Melyek azok a tényezők, amelyek elősegítik, vagy akadályozzák az ilyen jótékony mobilitást?

A projekt interdiszciplináris és többszintű kutatási megközelítést alkalmazva, átfogó elemzést végez a fiatalok mobilitásának megismerésére az EU-ban:

- (1) Szisztematikus adatgyűjtéssel mutatja be a fiatalok mobilitási mintáit Európában, melyhez kvalitatív esettanulmányokat készít, másodlagos adatelemzést végez. Kvantitatív integrált adatbázist hoz létre az európai ifjúsági mobilitásra.
- (2) Az adatok alapján elméleti keretet alkot a mobilitás folyamatainak megértésére, így járulva hozzá a tudományos és politikai vitákhoz.
- (3) Választ ad arra, hogy milyen tényezők segítik elő, vagy akadályozzák a helyes gyakorlat integratív alkalmazását.
- (4) Tudományosan megalapozott ajánlásokat ad a politikai döntéshozókhoz számára

A projekt megvalósítói

A konzorcium kilenc partnerrel jött létre

- Universite du Luxembourg UI - Luxembourg
- Stiftung Universität Hildesheim Uh - Germany
- Deutsches Jugendinstitut EV DJI - Germany
- Academia de Studii Economice DIN Bucuresti ASE Bucuresti - Romania
- Miskolci Egyetem FE IWRE - Hungary
- Hogskulen I Sogn og Fjordane HISF - Norway
- Ilustre Colegio Nacional de Doctores y Licenciados en Ciencias Politicas y Sociologia ICN - Spain
- Eurice European Research and Project Office GmbH EURICE - Germany
- Agence Européenne pour L'information et le Conseil des Jeunes ASBL ERYICA - Luxembourg

A partnerek a migráció szempontjából különböző mobilitási mintával leírható országokban tevékenykednek. Luxemburg: jelentős befogadó, kisméretű ország, a fiatalok kifejezetten tanulási céllal érkeznek. Németország: a migráció szempontjából az egyik legnagyobb, a legtöbben ide érkeznek és területét, lakosságát, gazdasági erejét tekintve az EU egyik legjelentősebb országa. Spanyolország: hatalmas befogadó és kibocsájtó, jelentős területű és lakosságú ország, melynek munkaerőpiaca az egyik legmagasabb munkanélküliséggel küszködik. Norvégia: külön típust képvisel, migráció szempontjából az EU-ba és -ból történő vándorlás jellemzi. Románia: klasszikus kelet-európai kibocsájtó ország, azonban napjainkban megváltozó mobilitási tendenciák jellemzik. Hazánk a kis ország ezen e kutatási felületen, jelenleg kibocsájtó és az elvándorlás veszélyeztetettje.

A kutatás módszertana

A kutatási során fiatalokkal készülnek interjúk: 15-20 fővel minden egyes országban. Ezen kívül fókuszcsoporthoz beszélgetésekre, partnerenként 3-5 szakértői interjú készítésére is sor kerül. A felmérések és esettanulmányok, az esettanulmányok összesítése (a kontrasztos országok összehasonlítása) a kiválasztott országokra vonatkozóan párhuzamosan történik. A kutatás jól illeszkedik a Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar „A fenntartható fejlődés környezet- és társadalomgazdasági dimenziói” Kutató Műhelyének kutatásaihoz. Az eredmények hasznosíthatók egyrészt az oktatás területén, illetve segítik a résztvevő személyek tudományos fejlődését, szélesíti a Kar és így az Egyetem nemzetközi láthatóságát és kapcsolati hálóját.